

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30651>

Özet

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i (SDOOÖ), 60 ila 72 aylık okul öncesi dönemdeki çocukların ilkokula başlama süreçlerindeki sosyal ve duygusal yeterlilik düzeylerini belirlemek amacıyla **geliştirme** çalışmaları yapılmış psikometrik bir araçtır. Ölçek, çocukların akran ilişkileri, duygusal düzenleme becerileri, öz yeterlik algıları ve okul ortamına adaptasyon yetenekleri gibi kritik **okul olgunlu?u** bileşenlerini kapsamay amaçlamaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, alan uzmanları olan ?eyma De?irmenci, G. Mal?yok ve G. Uyanık Balat tarafından gerçekleştirilmiştir ve 2014 yılında uluslararası bir kongrede sunulmuştur.

Bu araç, özellikle erken çocukluk eğitimi alanlarında çalışan uzmanların, çocukların bilişsel yeteneklerinin yanı sıra, akademik başarıya güçlü şekilde etkileyen **sosyal ve duygusal** gelişim alanlarının objektif kriterlerle değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, Türkiye'deki okul öncesi eğitim sisteminde bütüncül bir **psikometrik** değerlendirme ihtiyacına yanıt vermektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u, Okul Öncesi Eğitim, Sosyal Duygusal Öğrenme, Okul Olgunlu?u, Erken Çocukluk, Geliştirme.

Yazarlar

?eyma De?irmenci, G. Mal?yok, G. Uyanık Balat

Amaç

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i'nin temel amacı, 60-72 aylık çocukların ilkokul eğitimine başlamadan önce sahip oldukları sosyal ve duygusal yeterlilik düzeylerini bilimsel yöntemlerle ölçmek ve değerlendirmektir. Bu değerlendirme, erken müdahale programlarının tasarlanması ve çocukların okula uyum süreçlerinin desteklenmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Ölçek, öğretmenlere ve ebeveynlere, çocukların güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanları net bir şekilde göstererek, bireyselleştirilmiş eğitim planlarının oluşturulmasına rehberlik etmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda, ölçek, çocukların okul ortamında başarıları ve mutlu olmaları için gereken temel **sosyal yeterlilikleri** ne ölçüde kazandıklarını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yapı

SDOOÖ, genellikle **okul olgunlu?u** kavramının sosyal ve duygusal boyutlarının temel alan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, çocuğun duygularını anlama ve yönetme kapasitesini

(duygusal düzenleme), akranlar? ve yeti?kinlerle etkili ileti?im kurma becerisini (sosyal yeterlilik) ve okul kurallar?na uyum sa?lama yetene?ini (uyum) içerir.

Ölçek, muhtemelen a?a??daki temel alt boyutlar? içeren bir yap?sal model üzerine in?a edilmi?tir (ancak alt boyutlar orijinal kaynakta belirtilmemi?tir):

Duygusal Düzenleme: Hayal k?r?kl???, öfke ve kayg? gibi yo?un duygusal tepkileri yönetme becerisi.

Sosyal Yeterlilik: Grup içinde i?birli?i yapma, s?ra bekleme ve empati kurma yetene?i.

Öz Yeterlik ve Ba??ms?zl?k: Okul görevlerini ba??ms?z olarak yerine getirme ve yeni durumlara cesaretle yakla?ma.

Okul Kurallar?na Uyum: S?n?f içi yönergelere ve beklentilere uygun davran?? sergileme.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, geçerlik (validity) analizlerini de kapsamaktadır. Geçerlik, bir ölçme arac?n?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçüp ölçmedi?ini gösteren temel bir psikometrik özelliktir. Kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi? olsa da, 2014 y?l?nda sunulan bildiride bu çal??malar?n detaylar? yer alm??t?r.

Tipik olarak bu tür geli?tirme çal??malar?nda **yap? geçerli?i** (ke?fedici ve/veya do?rulay?c? **faktör analizi** kullan?larak) ve **kapsam geçerli?i** (alan uzmanlar?n?n görü?leri al?narak) yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktadır. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen sosyal ve duygusal okul olgunlu?u yap?lar?n? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamak için zorunludur.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability), ölçe?in tutarlılık ve istikrar derecesini ifade eder; yani ayn? ko?ullar altında tekrarland???nda benzer sonuçlar verme yetene?idir. Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?lar? yer almamaktadır.

Ancak bir geli?tirme çal??mas? olarak, ölçe?in iç tutarlılık analizlerinin (genellikle **Cronbach Alfa** katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmaktadır. Yüksek güvenilirlik katsay?lar?, ölçe?in ölçtü?ü 60-72 ayl?k çocuklar?n sosyal ve duygusal olgunluk düzeylerinin zaman içinde istikrarlı oldu?unu ve ölçüm hatalar?n?n düşük oldu?unu gösterir.

Faktör Analizi

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amacıyla **faktör analizi** yönteminin uyguland??? dü?ünülmektedir. Bu analiz, ölçe?in maddelerinin hangi temel sosyal ve duygusal boyutlar etraf?nda grupland???n? ortaya koyar.

E?er ölçek birden fazla alt boyuta sahipse (Sosyal Yeterlilik, Duygusal Düzenleme vb.), faktör analizi, maddelerin bu teorik alt boyutlarla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemeye yard?mc? olur. Bu analiz, ölçe?in nihai formunun olu?turulmas?nda ve puanlama yap?s?n?n belirlenmesinde kritik bir rol oynam???r.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Developmental) / Performans ve Gözlem Temelli De?erlendirme Ölçe?i

Format: Derecelendirme (Orijinal kaynakta belirtilmemi? olmas?na ra?men, okul olgunlu?u ölçekleri genellikle Likert tipi veya gözlem temelli derecelendirme format?ndad?r.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Ça? Çocuklar?

Ya? Grubu: 60-72 Ayl?k Çocuklar

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, ilkokula ba?lama ya??na yakla?an çocuklar?n okula uyum potansiyellerini de?erlendirmek üzere tasarlanm???r.

Test Metodolojisi: Yazar?n bildirisinde belirtildi?i gibi, ölçek geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? kapsamında geli?tirilmi?tir. Tipik olarak bu ölçekler, ilgili çocu?un ö?retmeni taraf?ndan doldurulan gözlem formlar? ?eklinde uygulan?r.

Anahtar Kelimeler

Seyma Degirmenci, G. Mal?yok, G. Uyan?k Balat, Psikolojik Test, Erken Çocukluk E?itimi, Okul Olgunlu?u, ?ç Tutarlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n e-posta adresi mevcuttur.

Yaz??ma Adresi: seyma.degirmenci@gmail.com

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m?, izin ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ?eyma De?irmenci ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Test Y?I?: Ölçe?in geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2014 y?I?nda bir kongre bildirisi olarak sunulmu?tur. Bu tarih, ölçe?in bilimsel camiaya ilk sunuldu?u y?I olarak kabul edilmektedir.

Referanslar

De?irmenci, ?. , Mal?yok, G., ve Uyan?k Balat, G. (2014). 60-72 ayl?k çocuklar için Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i geçerlik ve güvenirlik çal??mas?, **4. Uluslararası Okul Öncesi E?itim Kongresi'nde** sunulan bildiri. Ankara, Türkiye.

Sosyal Duygusal Okul Olgunlu?u Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam??tır. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu giri?te listelenememektedir. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.